

PATRICIA HIGHSMITH

SÜGAV VESI

Inglise keelest tõlkinud Ülle Jälle

E.B.H.-le ja Tinale

„Pole midagi kavalamat kui iseenda nägu,
sest seda keegi ei usu.“*

– Pjotr Stepanovitš Dostojevski
romaanis „Kurjad vaimud“

* J. Kangilaski tõlge.

1

Vic ei tantsinud, aga mitte neil põhjustel, mida enamik mehi, kes ei tantsi, endale toovad. Tema ei tantsinud lihtsalt sellepärast, et tema abikaasale meeldis tantsida. Selline põhjendus oli hädine ja ta ei uskunud seda hetkekski, ehkki iga kord Melindat tantsimas nähes tekkis tal mõte, et naine on seda tehes talumatult tobe. Melinda muutis tantsimise piinlikuks.

Vic tajus Melindat aeg-ajalt keerutamas, vahepeal teda nähes ja siis jälle mitte, ning ainult naise kõikide füüsiliste üksikasjade tundmine lasi tal taibata, et see on Melinda. Ta tõstis rahulikult klaasi viski ja veega ning jõi.

Ükskõikse ilmega lösutas Vic pehmel pingil Mellerite toa keskposti ümber, vahtis tantsijate muutuvat mustrit ja mõtles, et kui ta täna õhtul koju läheb, vaatab ta garaažis üle oma taimekastid ja uurib, kas sõrmkübarad on juba nina välja pistnud. Ta kasvatas ürte, piirates nende kasvu sellega, et andis neile vaid pool vajalikust päikesevalgusest ja veest, et nende maitseomadusi tugevdada. Iga päev kell üks koju lõunat sööma minnes tõstis ta kastid päikese kätte ja viis need garaaži kell kolm, kui läks tagasi trükikotta.

Victor Van Allen oli kolmekümne kuue aastane, veidi üle keskmise pikk, pigem tugeva kehaehitusega kui paks ja tal olid

tihedad karmid pruunid kulmud süütult siniste silmade kohal. Pruunid juuksed olid sirged, lühikeseks lõigatud ning nagu tema kulmudki, tihedad ja jonnakad. Suu oli tavaline, kindla joonega ja enamasti oli parem suunurk allapoole suunatud, kas otsustavusest või lõbususest, olenevalt sellest, kuidas keegi asjasse suhtus. Suu muutis tema näo kahemõtteliseks – sellest võis välja lugeda ka kibestumist –, sest tema sinised, suured ja rahuliku pilguga silmad ei vihjanud millegagi sellele, mida ta mõtleb või tunneb.

Müratase kerkis detsibelli võrra ja mängima hakanud latiinomuusika rütmis oli tantsimine metsikumaks muutunud. Lärm häiris Vici, aga ta istus siiski, ehkki teadis, et võinuks soovi korral minna mööda koridori võõrustaja kabinetti ja seal raamatuid lehitseda. Ta oli piisavalt joonud, nii et kõrvus kumises kergelt rütmiliselt, mis polnudki kõige ebaseadlikum. Võib-olla oligi peol või mistahes koosviibimisel, kus pakutakse alkoholi, mõistlik juua vastavalt mürataseme valjenemisele. Tõrjuda välist müra enda sisemise müraga. Oma peas oli võimalik panna mängima röömsaid hääli. See leevendaks paljusid muresid. Olla kusagil kaine ja purjus oleku vahepeal. *Dum non sobrius, tamen non ebrius.** Vic mõtles, et see oleks küll tema jaoks tore hauakiri, aga paraku mitte tõsi. Lihtne igav fakt oli see, et tema eelistas enamasti valvel olla.

Tema pilk keskendus tahtmatult järsku tekkivale muustrile – congarivi. Ja tahtmatult nägi ta ka Melindat, kes naeratas röömsalt ja ahvatlevalt üle öla ning mees tema taga – liiga lähedal ja peaaegu ninapidi naise juustes – oli Joel Nash. Inimese kohta, kes oli tantsinud eelmisel ööl kella kolmeni ja sellele eelnenud ööl kella viieni, oli härra Nash päris krapsakas.

Vic võpatas, tundes vasakul käsivarrel kellegi kätt, aga see oli vaid vanaproua Podnansky, kes nõjatus tema poole. Ta oli naise peaaegu unustanud.

* *Dum non sobrius, tamen non ebrius* – lad „Ehkki ei ole kaine, ei ole ka purjus.“

„Ma ei suuda sind ära tänada, Vic. Kas sa tõesti tuled siis ise sellele järele?“ Naine oli küsinud sama asja viis või kümme minutit tagasi.

„Muidugi,“ vastas Vic naeratades, tõustes, kui naine tõusis. „Tulen homme kolmveerand ühe paiku läbi.“

Samal hetkel kummardus Melinda üle härra Nashi käsi- varre tema poole ja ütles proua Podnanskyle peaaegu näkku, ehkki vaatas Vici: „Kuule, totu, miks sa ei tantsi?“ ning Vic nägi, kuidas proua Podnansky võpatas ja seejärel naeratas, minnes siis eemale.

Härra Nash naeratas Vicile rõõmsalt ja veidi joomaselt ning tantsis siis koos Melindaga eemale. Mis naeratus see selline oli, arutles Vic. Seltsimehelik. Just. Sellisena Joel Nash seda mõtles. Vic vaatas meelega mujale, ehkki tal oli seoses teise mehe näoga tekkinud üks mõte. Teda ei ärritanud niivõrd Nashi käitumine – teesklev, kergelt piinlikkust tundev, pooletoobine –, vaid tema nägu. Need poisilikult ümarad põsed ja laup, kenasti lokkis helepruunid juuksed. Need tavalised näojooned, mida naised, kellele ta meeldis, kirjeldaksid kui *mitte* tavalisi. Enamik naisi peaks Nashi ilmselt kenaks. Vic mäletas, kuidas härra Nash eelmisel õhtul teda diivanilt vaatas, ulatades talle kuuendat või kaheksandat korda oma tühja klaasi, nagu oleks tal piinlik veel ühte jooki vastu võtta, jääda veel veerand tunniks, ja ometi oli tema näol domineerinud teatav jultunud häbematus. Seni oli Melinda kallimatel olnud Vici arvates vähemasti rohkem ajusid või vähem häbematus. Joel Nash ei jää aga siiakanti kauaks. Ta oli Massachusettsis Wesleyas asuva keemiaettevõtte Furness-Kleini müügimees, kes pidi mõned nädalad ettevõtte uute toodetega tutvuma. Nii ta oli vähemalt öelnud. Kui ta oleks kavatsenud Wesleyas või Little Wesleyas kodu rajada, võtaks ta Vici arvates kahtlemata Ralph Gosdeni koha üle, olenemata sellest, kui tüdinud Melinda temast on,

või ka sellest, kui palju tal muudes asjades veab, sest Melinda ei suutnud kunagi vastu panna kenale näolapile. Joel on Melinda meelest kindlasti kenam kui Ralph.

Vic tõstis pea ja nägi enda kõrval Horace Mellerit seismas. „Tere, Horace. Otsid istekohta?“

„Täna, ei.“ Horace oli kõhetu hallinevate juustega mees, keskmist kasvu, kitsa tundelise näo ja üsnagi puhmas mustade vuntsidega. Huultel vuntside all oli närvilise võõrustaja viisakas naeratus. Horace oli alati närviline, ehkki pidu kulges kenasti. „Mis trükikojas toimub, Vic?“ „Valmistame Xenophoni ette,“ vastas Vic. Müra tõttu oli vestlemine raskendatud. „Tule mõni õhtu läbi.“ Vic pidas trükikoda silmas. Ta oli alati seitsmeni tööl ja pärast kella viit üksinda, sest Stephen ja Carlyle läksid kell viis koju.

„Olgu, tulen,“ sõnas Horace. „Kas juua on piisavalt?“

Vic noogutas.

„Näeme siis,“ ütles Horace eemaldudes.

Vic koges tema lahkudes tühjusetunnet. Kohmetust. Midagi jäi ütlemata ja Vic teadis, mis see on – Horace oli taktitundeliselt jätnud mainimata härra Joel Nashi. Ta polnud öelnud, et Joel on tore või teretulnud ega küsinud tema kohta ega öelnud ka mingeid mõtteid sõnakõlksse. Melinda oli Joelile peokutse välja meelitanud – Vic oli teda kuulnud üleile telefonis Mary Melleriga vestlemas. „... Noh, mitte just meie külalisena, aga me tunneme teatud vastutust, sest ta ei tunne siin eriti kedagi ... Oh, aitäh, Mary! Ma arvasingi, et sul pole midagi veel ühe ja veel nii kena mehe vastu ...“ Melindat polnud võimalik Nashi küljest ka kangiga lahti kangutada. Veel üks nädal, mõtles Vic. Täpselt seitse ööd. Härra Nash lahkub esimesel, pühapäeval.

Joel Nash ilmus kusagilt välja, kõikudes oma laiade õlgadega valges pintsakus, klaas käes. „Tere õhtust, härra Van Allen,“ ütles Joel pilkavalt ametlikult ja vajus proua Podnansky kohale. „Kuidas teil täna õhtul läheb?“

„Oh, tavaliselt,“ vastas Vic naeratades.

„Tahtsin teile öelda kahte asja,“ jätkas Joel ootamatult innukalt, nagu oleks ta äsja nende peale tulnud. „Esiteks paluti mul veel paariks nädalaks siia jääda – mu ettevõtte palus –, nii et saan ehk teile *mõlemale* tasuda teie tohutu külalislahkuse eest viimastel nädalatel ja ...“ Joel naeris poisilikult, tõmmates pea õlgade vahele.

Vic mõtles, et Melinda kohe oskas leida selliseid inimesi nagu Joel Nash. Sarnase mõtlemisega inimesi. „Ja teiseks?“

„Teiseks ... Noh, tahtsin öelda, et teist on väga vinget, et suhtute sellesse nii kenasti, et ma te naisega kohtun. Mitte et ma temaga väga tihti kohtuksin, saate aru küll, paar korda oleme lõunal käinud ja korra maale sõitnud, aga ...“

„Aga mida?“ küsis Vic, kes tundis end järsku täiesti kainena ja suhtus Nashi ilmselgesse purjusolekusse põlgusega.

„Noh, paljud mehed oleksid mulle vähemagi eest vastu hambaid andnud, arvates, et selle taga on midagi enamat. Ma saan aru, miks te võiksite olla pisut pahane, aga te ei ole. Ma näen seda. Ilmselt tahan teid tänada, et te pole mind löönud. Mitte et teil oleks põhjust mind lüüa. Küsige Melinda käest, kui ei usu.“

Õige inimene, kelle käest küsida. Vic vaatas teda rahuliku ükskõiksusega. Tema arvates oli õige vastus vaikimine.

„Igatahes tahtsin öelda, et te olete väga tore sell,“ lisas Nash.

Joel Nashi kolmas inglispärane väljend käis Vicile eba-meeldivalt närvidele. „Täna,“ vastas ta kergelt naeratades, „aga ma ei raiska aega inimeste löömise peale. Kui keegi mulle tõesti ei meeldi, löön ma ta maha.“

„Lööte maha?“ Härra Nash naeratas rõõmsalt.

„Jah. Mäletate ju Malcolm McRae'd?“ Vic teadis, et Nash teab Malcolm McRae'd, sest Melinda oli öelnud, et ta rääkis Joelile McRae müsteeriumist ja et Joel oli olnud sellest väga huvitatud, kuna oli McRae'ga paar korda New Yorgis töösasjus kohtunud.

„Jah,“ vastas Joel Nash tähelepanelikult.

Tema naeratus polnud enam nii lai. See oli nüüd vaid pelgalt kaitsemehhanism. Melinda oli kahtlemata Joelile rääkinud, et Mal oli olnud temast tõsiselt sisse võetud. See muutis loo alati vürtsikamaks.

„Te teete nalja,“ tähendas Joel.

Sel hetkel teadis Vic tema sõnade ja näoilme järgi kahte asja: Joel Nash oli juba tema naisega maganud ning et tema enda ülimalt rahulik olek Melinda ja Joeli seltskonnas oli tugeva mulje jätnud. Vic oli Joeli hirmutanud, mitte ainult praegu, aga teatud sündmuste ajal kodus. Vic polnud kunagi väljendanud tavapärasest armukadedust. Ta arvas, et inimesed, kes ei käitu tavapäraselt, on iseenesest hirmutavad. „Ei, ma ei tee nalja,“ ütles Vic ohates, võttis pakist sigareti ja pakkus pakki Joelile.

Joel Nash raputas pead.

„Ta muutus pisut pealetükkivaks – Melindaga. Ehk Melinda rääkis teile, aga asi oli pigem selles, et kogu tema isiksus käis mulle närvidele. Tema enesekindlus ja ta kustus pidevalt kusa-gil ära, nii et inimesed pidid laskma tal ööseks jääda. Ja tema vastik ihnus.“ Vic torkas suitsu sigaretipitsi sisse ja pani ham-maste vahele.

„Ma ei usu teid.“

„Arvan, et usute. Vahet pole.“

„Te *tõesti* tapsite Malcolm McRae?“

„Kes muu seda teha võis?“ Vic ootas, aga vastust ei tulnud. „Melinda ütles, et te kohtusite temaga või teadsite temast. Kas teil ei tekkinud teooriaid? Tahaksin neid kuulda. Teooriad huvitavad mind. Vahel rohkem kui faktid.“

„Mul pole teooriaid,“ vastas Joel tõrjuvalt.

Vic märkas eemaletõmbumist ja hirmu selles, kuidas härra Nash nüüd pingil istus. Vic toetus vastu keskposti, kergitas puhmas pruune kulme ja puhus sigaretisuitsu enda ette.

Tekkis vaikus.

Vic teadis, et härra Nash mõtleb praegu endamisi mitmesugustele vastusevariantidele. Vic teadis koguni seda, mida ta öelda kavatseb.

„Arvestades, et ta oli te sõber,“ alustas Joel, nagu Vic oli oletanud, „ei ole minu arvates väga naljakas tema surma üle nalja visata.“

„Ta polnud mu sõber.“

„Teie naise sõber.“

„Teine asi, eks ole?“

Härra Nash noogutas läbi häda ja naeratas viltuselt. „Minu arvates on see ikkagi kehv nali.“ Ta tõusis.

„Vabandust. Püüan järgmine kord tublim olla. Oh, üks hetk!“

Joel Nash pöördus.

„Melinda ei tea sellest midagi,“ ütles Vic, nõjatudes endiselt rahulikult vastu keskposti. „Ma eelistaksin, et te talle sellest ei räägiks.“

Joel naeratas ja lehvitas eemaldudes. Käsi oli lõtv. Vic nägi, kuidas ta läks elutoa teise otsa Horace'i ja Phil Cowani juurde, kes vestlesid omavahel, ent Joel ei üritanud nendega ühineda. Ta seisis omaette ja süütas sigareti. Härra Nash ärkab hommikul, uskudes endiselt, et see oli nali, mõtles Vic, ehkki tema Joeli asemel kahtleks pisut, kas või nii palju, et uurida inimeste käest selle kohta, kuidas Vic Van Allen oli Malcolm McRae'sse suhtunud. Ja mitu inimest – näiteks Horace Meller ja ka Melinda – ütleksid talle, et Vic ja Mal polnud kunagi hästi läbi saanud ning Cowanid või Horace või Mary Meller tunnistaksid pisukese pealekäimise järel, et nad olid Mali ja Melinda vahel midagi märganud, ei midagi enam kui väike flirt, aga ...

Malcolm McRae oli olnud reklaamijuht, mitte eriti tähtis tegelane, aga ta oli olnud talumatult üleolev. Ta oli olnud selline mees, keda naised peavad paeluvaks ja mehed vihkavad.

Pikk, sale, laitmatu välimusega, pika kitsa näoga, millest Vic ei mäletanud midagi erilist peale suure soolatuüka paremal põsel nagu Abraham Lincolnil, ehkki ka tema silmad olevat paeluvad olnud. Malcolm oli teadmata põhjustel tapetud tema Manhattani korteris ja politsei polnud suutnud tema tapjat siiani leida. Sellepärast Vici lugu Joelile nii tugevat muljet avaldaski.

Vic lõõgastus vastu keskposti ja sirutas jalad enda ette, meenutades erilise naudinguga, kuidas Mal oli seisnud golfirajal Melinda taga, käed naise ümber, näidates talle, kuidas teha lööki, mida Melinda oleks soovi korral mehest paremini osanud. Ja üks teine kord, kella kolme paiku öösel, kui Melinda oli läinud piimaklaasiga voodisse ja palunud häbelikult Malil temaga rääkima tulla. Vic oli põikpäiselt elutoas istunud, teeseldes lugemist, otsustanud üleval olla seni, kuni Mal on naise toas. Mali ja Melinda mõistust polnud võimalik võrrelda ning Mal oleks igavusest surnud, kui oleks pidanud naisega pool päeva kahekesi olema, aga seks oli teda ahvatlenud. Melinda väike peibutis oli alati umbes selline: „Ah, Vic? Ma armastan teda, tõsiselt, aga mitte niimoodi. Oh, see on aastaid nii olnud. Tema ei hooli ka minust selliselt ...“, vaadates vastaskõnelejat rohekaspruunide silmade äraootava pilguga. Mal oli tulnud Melinda toast välja umbes kakskümmend minutit hiljem, nii et Vic polnud kindel, kas nende vahel üldse kunagi midagi olnud oli, aga ta mäletas teatavat rahulolutunnet, kui kuulis, et Mal oli eelmisel detsembril tapetud. Või oli see jaanuaris? Esimene mõte oli olnud, et Mali tappis mõni armukade abikaasa.

Natuke aega kujutles Vic, et Mal oli tulnud tol ööl pärast lahkumist tagasi Melinda tuppa, kui Vic oli juba oma toas teisel pool garaaži, ja et ta oli tema mörva üksikasjalikult planeerinud, sõitnud mingi ettekäändega New Yorki, helistanud Malile – mõrtsukas pidi olema sõber või tuttav, sest ajalehtede sõnul oli Mal ta sisse lasknud –, tinast aknaraskus mantlihõlma all, ja Mali surnuks peksnud. Vaikselt ja tõhusalt, jätmata

sõrmejälgi – tõeline mõrtsukas polnud neid ka jätnud –, sõitnud samal õhtul tagasi Little Wesleyssse, väites alibiks juhuks, kui keegi oleks küsinud, et ta oli Mali mõrva ajal Grand Centralis vaatamas filmi, mida oli ka tegelikult näinud, aga mingil teisel ajal.

„Victor-r?“ Mary Meller kummardus tema poole. „Millele sa mõtled?“

Vic tõusis naeratades. „Ei millelegi. Sa näed täna väga roosa välja.“ Ta pidas silmas naise kleidi värvi.

„Tänan. Kas me võiksime kuskile nurka istuda ja sa räägid minuga millestki?“ küsis Mary. „Tahan, et sa vahetaksid kohta. Oled terve õhtu siin istunud.“

„Klaveritool?“ pakkus Vic, sest see oli ainuke koht, kus kaks inimest saaksid kõrvuti istuda. Tantsimine oli hetkel pausil. Ta lasi Maryl endal randmest kinni võtta ja klaveritooli juurde viia. Tal oli tunne, et Mary ei taha temaga tegelikult eriti rääkida, et ta üritab olla hea võõrustaja ja kõigiga vestelda ning et ta oli jätnud Vici viimaseks, kuna Vic ei osanud pidutseda. Vicil oli ükskõik. Mul pole eneseuhkust, mõtles ta uhkelt. Ta ütles seda tihti Melindale, sest see ärritas naist.

„Millest sa proua Podnanskyga nii kaua rääkisid?“ küsis Mary, kui nad olid istunud.

„Muruniitjatest. Tema oma terad vajavad teritamist ja ta pole rahul sellega, mida Clarke'sis viimati tehti.“

„Sa pakkusid kindlasti ennast seda tegema. Ma ei tea, mida selle kogukonna lesed sinuta peale hakkaksid, Victor Van Allen! Kuidas sul on kõikide oma heategude jaoks aega?“ „Aega on piisavalt,“ naeratas Vic tahtmatult tänulikuna. „Ma leian kõige jaoks aega. See on imeline tunne.“

„Aega lugeda raamatuid, mida meie, ülejäänud, aina edasi lükkame!“ Naine naeris. „Oh, Vic, ma vihkan sind!“ Ta vaatas pidutsevaid külalisi ja pöördus uuesti Vici poole. „Loodetavasti

on sinu sõbral härra Nashil täna lõbus. Kas ta jääb Little Wesleyse elama või on ta siin ajutiselt?“

Vic nägi, et härra Nashil polnudki enam nii lõbus. Mees seisis omaette, nagu morn ja kokkukeritud vaip jalge ees. „Ei, ta on siin umbes nädala või nii,“ vastas Vic ükskõiksel toonil. „Mingi tööreis.“

„Nii et sa ei tunne teda eriti hästi.“

„Ei, me alles kohtusime temaga.“ Vicile ei meeldinud Melindaga seda vastutust jagada. Melinda oli kohtunud Nashiga ühel pärastlõunal Lord Chesterfieldi võõrastemaja baaris, kus naine käis peaaegu igal pärastlõunal poole kuue paiku enam-vähem ainult selleks, et kohtuda Joel Nashi suguste meestega.

„Kas tohib öelda, mu kallis Vic, et sa oled äärmiselt kannatlik?“

Vic vaatas teda ja nägi naise pingul, kergelt niisketest silmadest, et ta on alkoholi tarbinud. „Oh, ma ei tea.“

„Oled jah. Sa oled nagu inimene, kes ootab väga kannatlikult ja siis ühel päeval ... teeb midagi. Mitte et sa plahvataksid, aga ... ütled välja, mida mõtled.“

See oli nii tagasihoidlikult öeldud, et Vic naeratas. Ta hõõrus sügelevat kätt aeglaselt pöidlaga.

„Ja kuna ma olen joonud kolm drinki ja sarnast võimalust ei pruugi enam tulla, tahaksin ka öelda, et minu arust oled sa imeline. Sa oled hea, Vic,“ ütles Mary sellisel hääletoonil, mis andis mõista, et Vic on hea seksi mõttes, hääletoonil, mis andis mõista, et naine tunneb sellise sõna kasutamisest sellises lauses natuke piinlikkust, ja Vic teadis, et Mary rikub kõik ära, hakates hetke pärast enda üle naerma. „Kui mina ja sina poleks abielus, teeksin sulle vist praegu abieluettepaneku!“ Ja siis tuligi naer, mis pidanuks selle kõik kustutama.

Vic arutles, miks naised arvasid, ka need naised, kes olid abiellunud armastusest ja kel olid laps ja suhteliselt õnnelik elu, et

nad eelistaksid meest, kes ei nõua neilt seksuaalses mõttes mitte midagi? See oli sentimentaalne süütuse juurde tagasi pöördumine, rumal, edev unistus, millel polnud tegelikkusega mingit pistmist. Nad olid esimesed, kes solvusid, kui nende abikaasad neid selles asjas eirasid. „Paraku olen ma abielus,“ sõnas Vic.

„Paraku!“ põlastas Mary. „Sa jumaldad teda ja ma tean seda! Ta on sinu jaoks jumalanna. Ja tema armastab sind ka, Vic, ära seda unusta!“

„Ma ei ole nii hea, nagu sa arvad,“ sõnas Vic peaaegu talle vahele segades. „Ka minul on väike õel külg. Ma lihtsalt varjan seda hästi.“

„Kindel see!“ ütles Mary naerdes. Ta nõjatus Vici poole ja mees tundis tema parfüümi lõhna, mis oli segu sirelist ja kaneelist. „Kuidas sul joogiga seis on, Vic?“

„Sellest praegu piisab, aitäh.“

„Näed? Sa oled hea isegi joomises! Mis su kätt hammustas?“

„Lutikas.“

„Lutikas? Taevake! Kust see tuli?“

„Green Mountaini hotellist.“

Mary suu vajus hämmeldusest lahti ja siis kiljus ta naerda. „Mida sa seal tegid?“

„Oh, ma tegin tellimuse mitu nädalat ette. Ütlesin, et kui sinna tuleb mõni lutikas, tahan ma neid ja sain viimaks kokku kuus. See läks mulle maksma viis dollarit jootraha. Nad elavad nüüd mu garaažis klaaspurgis ja selles on neile magamiseks madratsitükk. Lasen aeg-ajalt ühel neist end hammustada, sest tahan, et nad saaksid elada tavalist elu. Mul on juba kaks lairi mune.“

„Aga miks?“ küsis Mary itsitades.

„Sest mina arvan, et entomoloog, kes kirjutas entomoloogide ajakirjas ühe artikli, eksis nende paljunemistsükli ühe punkti osas,“ vastas Vic naeratades.

„Millises osas?“ uuris Mary uudishimulikult.

„Oh, see on väike punkt, mis puudutab haudeperioodi. Vaevalt sel kellegi jaoks mingit väärtust on, ehkki putukamürkide tootjad peaksid ...“

„Vi-ic?“ Melinda kähe hääli oli veidi ebaselge. „Kas tohib?“

Vic vaatas teda kergelt solvunud hämmeldusega ja tõusis siis toolilt, viidates armulikult klaveri poole. „Lase käia.“

„Sa mängid? Tore!“ ütles Mary rõõmsalt.

Klaveri ümber sättis end viis meest. Melinda istus toolile, läikivad juuksed kõikusid nagu kardin ja varjasid tema nägu paremale jäävate inimeste eest, nagu Vic. Nojah, mõtles Vic, kes tunneb tema nägu minust paremini? Ja ta ei tahtnud seda nagunii näha, sest kui naine jõi, ei muutunud see ilusamaks. Vic läks eemale. Nüüd oli vaba terve diivan. Ta kuulis enda pahameeleks Melinda metsikult trillerdavat sissejuhatust loole „Slaughter on Tenth Avenue“, mida naine mängis kohutavalt halvasti. Tema klaverimäng oli ülespuhutud, valede nootidega ja seda võinuks pidada piinlikuks, ent inimesed kuulasid ja kui nad olid selle ära kuulanud, ei suhtunud nad Melindasse kuidagi teisiti. Seltskondlikus mõttes polnud see naisele ei plussiks ega ka miinuseks. Kui ta kokutama hakkas ja naerdes laulmisele käega löi, vehkides lapsikult kätega, imetlesid tema praegused austajad teda sellegipoolest. Ta ei kokutanud „Slaughterit“ laudes, sest kui see juhtuks, läheks ta kohe üle lastelaulule „Three Blind Mice“ ja heastaks selle. Vic istus diivaninurka. Kõik peale proua Podnansky, Evelyn Cowani ja Horace'i seisis klaveri ümber. Melinda ebameeldiv versioon põhiteemast pani tema meessoost kuulajad heameelest mühatama. Vic vaatas Joel Nashi selga, mis oli klaveri kohal kühmus, ja sulges silmad. Mingis mõttes sulges ta ka kõrvad ja mõtles oma lutikatele.

Viimaks kostis aplaus, mis vaibus kiiresti, kui Melinda hakkas esitama lugu „Dancing in the Dark“, mis oli üks tema paremaid esitusi. Vic avas silmad ja nägi, kuidas Joel Nash vaatab

teda hajameelse, ent samas pingsa ja üsnagi hirmunud pilguga. Vic sulges taas silmad. Pea oli kuklasse vajunud, nagu ta kuu- laks, süvenenud muusikasse. Tegelikult mõtles ta hoopis, mis toimub hetkel Joel Nashi alkoholist häguses ajus. Vic nägi dii- vanil oma tüsedat kogu, käed rahulikult kõhu peale kokku pan- dud, ümmargusel näol lõõgastunud naeratus, mis Joel Nashi jaoks on praeguseks mõistatuslik. Nash mõtleks, et võib-olla ta tegi seda. *Võib-olla suhtubki ta sellepärast Melinda ja minu sub- tesse nii ükskõikseltselt. Ta on mõrtsukas.*

Melinda mängis umbes pool tundi, kuni pidi laulma uuesti „Dancing in the Darki“. Kui ta klaveri tagant tõusis, nõudsid inimesed, et ta mängiks veel. Mary Meller ja Joel olid kõige häälekamad.

„Me peame koju minema. Kell on palju,“ ütles Melinda. Ta lahkus tihti kohe pärast esinemist. Võidukalt. „Vic?“ Ta nipsu- tas mehe suunas sõrmi.

Vic tõusis kuulekalt diivanilt. Ta nägi, et Horace viipab talle. Ilmselt oli Horace kuulnud. Vic läks tema juurde.

„Mida sa oma sõbrale härra Nashile ütlesid?“ küsis Horace, tumedates silmades lõbusus.

„Oma sõbrale?“

Horace'i kitsad õlad vappusid tagasihoitud naerust. „Ma ei süüdista sind sugugi. Loodan vaid, et ta seda juttu ei levita.“

„See oli nali. Kas ta ei suhtunud sellesse kui nalja?“ uuris Vic, teeseldes, et räägib tõsiselt. Tema ja Horace tundsid tei- neteist hästi. Horace oli talle tihti öelnud, et ta peaks Melinda „paika panema“ ja Horace oli ka ainuke inimene, kes julges talle seda öelda.

„Mulle tundub, et ta võttis seda päris tõsiselt,“ tähendas Horace.

„Võtku. Las levitab seda juttu.“

Horace naeris ja andis Vicile laksu õlale. „Ära vangi satu, vana!“

Melinda vaarus kergelt, kui nad auto juurde läksid, ja Vic toetas teda kergelt küünarnukist. Naine oli temaga peaaegu ühepikkune ja kandis alati kontsata rihmikuid või kingi, aga mitte Vici pärast, vaid need olid mugavamad ja selliste kingadega oli Melinda keskmise mehega ühepikkune. Ehkki naine kõikus pisut, tajus Vic tema amatsioonilikku pika keha tugevust, loomalikku energiat, mis teda endaga kaasa kiskus. Naine suundus auto poole kindlameelselt nagu talli kibelev hobune.

„Mida sa täna Joelile ütlesid?“ küsis Melinda autos.

„Mitte midagi.“

„Midagi ikka ütlesid.“

„Millal?“

„Ma *nägin* sind temaga rääkimas,“ ei andnud naine uniselt alla. „Millest te rääkisite?“

„Vist lutikatest. Või rääkisin ma Maryga lutikatest?“

„Oh!“ ütles Melinda kannatamatult ja pani pea mehe õlale, nagu oleks ta diivanipadi. „Ilmselt sa ikka midagi ütlesid, sest ta käitus pärast sinuga rääkimist teistmoodi.“

„Mida ta ütles?“

„Asi polnud selles, mida ta ütles, vaid selles, kuidas ta *käitus*,“ venitas naine. Siis ta uinus.

Kui Vic garaažis mootori seiskas, tõstis naine pea, astus autost välja nagu kuutõbine, ja ütles: „Head ööd, kallis,“ sisenedes majja garaaži poolel olevast uksest, mis avanes elutuppa.

Garaaži mahtunuks viis autot, ehkki neil oli ainult kaks. Vic lasi selle nii suure ehitada, et saaks seda ka töötoana kasutada, hoida siin tööriistu ja taimekaste, tigude akvaariume ja kõike muud, mis talle parasjagu huvi pakkus või millega ta katsetas ja mis nõudis ruumi. Kõik oli tipp-toppp korras ja ikka jäi ruumi ringi liikumiseks. Ta magas toas teisel pool garaaži, mille ainuke uks avanes garaaži. Enne ukse juurde minemist kummardus ta taimekastide juurde. Sõrmkübarad olid tärpanud – kuus või

kaheksa helerohelist oksakest, millele olid juba tekkinud iseloomulikud kolmelehelised kimbud. Kaks lutikat ronis madratsitükil, otsides ihu ja verd, aga täna ei olnud Vicil tahtmist neile oma kätt närida anda ning lutikad vedasid oma paksud kered aeglaselt taskulambikiire valguse eest varju otsima.

2

Joel Nash tuli kolm päeva pärast Mellerite pidu neile dringile, aga ei jäänud õhtusöögile, ehkki Vic palus tal jääda ja Melinda käis peale. Joel ütles, et tal on kokkusaamine, aga oli selge, et ei olnud. Ta teatas naeratades, et ei jää siiski veel kaheks nädalaks, vaid lahkub järgmisel reedel. Ta naeratas sel õhtul tavapärasest rohkem ja viskas kõige üle nalja. See andis Vicile mõista, kui tõsiselt härra Nash tema sõnadesse suhtus.

Kui ta lahkus, süüdistas Melinda taas Vici, et mees ütles Joel Nashile midagi, mis teist solvas.

„Mida ma öelda oleksin saanud?“ küsis Vic süütult. „Kas sa pole mõelnud, et sina võisid öelda midagi, mis teda solvas? Või tegid midagi või jätsid tegemata?“

„Ma tean, et ei teinud ega öelnud midagi,“ vastas Melinda mossitades. Siis segas ta endale uue joogi, mitte ei palunud Vici nagu tavaliselt.

Vic mõtles, et ega naine Joel Nashi eriti taga nuta, sest mees oli siin uus ja ta poleks müügimehena nagunii väga kauaks ühte kohta jäänud. Ralph Gosdeniga oli teine lugu. Vic oligi arutlenud, kas Ralph ehmuks sama kergesti kui Joel ning jõudnud järeldusele, et tasub proovida. Ralph Gosden oli kahekümne üheksa aastane kunstnik, kes oli üsnagi andekas portreemaalija

ja kes sai armastavalt tädilt väikest kuuraha. Ta oli Milletville'i lähedal umbes kolmekümne kilomeetri kaugusel siit üürinud aastaks maja, millest oli möödas ainult kuus kuud. Neli kuud oli Ralph umbes kaks korda nädalas neil lõunal käinud, öeldes, et nende maja on nii kena, toit nii hea ja nende plaadimängija nii hea ning üleüldse polnud Little Wesley's ega mujal mitte keegi nii külalislahke kui Van Allenid. Melinda oli käinud Ralphil mitmel päeval nädalas külas, ehkki ei tunnistanud kunagi, et ta sinna läheb. Viimaks, pärast kahte kuud, oli Melinda toonud koju oma portree, mille Ralph oli maalinud, öeldes, et just seal ta mitmel pärastlõunal ja õhtul oli käinud, kui ei olnud kell üks ega ka kell seitse kodus olnud, kui Vic koju tuli. Liiga ilustatud ja räpakas õuduste portree rippus Melinda magamistoas. Vic oli keelanud seda elutappa riputada.

Ralph'i silmakirjalikkus ajas Vici iiveldama. Ta üritas alata arutleda teemadel, mis tema meelest Vici huvitasid, ehkki Ralph'i ennast huvitasid samad asjad kui keskmist naist ja sõbraliku pealispinna taga üritas Ralph varjata asjaolu, et tal on Melindaga armusuhe. Ralph Gosdenit vaadates kinnitas Vic endale iga kord, et tal pole tegelikult midagi selle vastu, et Melinda magab teiste meestega, lihtsalt naine valis nii debiilseid selgrootuid kujusid ja andis sellest tervele linnale teada, kutsudes oma armukesti sõprade juurde pidudele või käis nendega Lord Chesterfieldi baaris, mis oli tegelikult linna ainuke baar. Üks Vici peamisi põhimõtteid oli, et igauks – ehk abiikaasa – peab saama teha seda, mis talle meeldib, eeldusel, et keegi teine haiget ei saa ja et ta täidab oma kohustusi majapidamist korras hoides ja laste eest hoolitsedes, mida Melinda ka tegi – aeg-ajalt. Tuhanded abielumehed pidasid karistamatult armukesti, ehkki Vic pidi tunnistama, et enamik neist tegi seda märkamatumalt. Kui Horace oli üritanud Vicile Melinda suhtes nõu anda, küsides, miks Vic „sellist käitumist talub“, oli Vic